

DRAGE PLANINKE, SPOŠTOVANI PLANINCI - PREJEMNICE IN PREJEMNIKI NAJVIŠJIH PRIZNANJ PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE!

Slovensko planinsko društvo (SPD), predhodnik Planinske zveze Slovenije (PZS), je bilo ustanovljeno 27. februarja 1893, krovna planinska organizacija pa 129 let pozneje. V 293 društvih in klubih združuje šestdeset tisoč članov. Planinska zveza Slovenije, ena izmed najbolj množičnih nevladnih in prostovoljskih organizacij v Sloveniji in najbolj množična športna organizacija, je zveza društev, zvezanih žlahtnemu planinskemu izročilu, prostovoljstvu, humanitarnosti in skrbi za ohranitev gorske narave. Planinstvo združuje številne dejavnosti, povezane z gorami. Športne aktivnosti, ki se večinoma izvajajo v naravnem okolju, se dopolnjujejo in bogatijo z različnimi oblikami gospodarskih, kulturnih in drugih dejavnosti. Pomembna podlaga za mnogo dejavnosti so planinske poti in koče, sad dela številnih generacij markacistov, oskrbnikov, gospodarjev koč in drugih društvenih delavcev. PZS posveča posebno pozornost usposabljanju članstva, namenjeno predvsem varnemu izvajanju športnih dejavnosti, pa tudi skrbi za ohranitev naravnega okolja.

Vpogled v dolgo in bogato zgodovino slovenskega planinstva ponuja v letošnjem letu izdana monografija Slovensko planinstvo skozi čas. Vanjo se je vpisal tudi Alojz Knafelc, ki je leta 1922 vpeljal enotno označevanje planinskih poti – belo piko z rdečim kolobarjem, ki jo danes imenujemo Knafelčeva markacija in je eden od simbolov slovenskega planinstva, ter enotno usmerjevalno tablo. Knafelčeva markacija, ki v letošnjem letu praznuje sto let, je likovno izčiščen in popoln znak, ki je obenem izviran, udomačen, funkcionalen, preprost, opazen in razpoznaven. V toku desetletij je kot nepogrešljiva spremljevalka na planinskih poteh postala simbol slovenskega planinstva. Od leta 2007 je zaščitena z zakonom o planinskih poteh, s pomočjo katerega so planinske poti postale del javne infrastrukture, od leta 2016 je tudi zaščitena blagovna znamka.

Planinstvo je sicer prav čudna reč. Nikoli prav razjasnjena, že skoraj na religijo meječa, čustva in sile nas nerazumljivo priklepajo na kraljestvo »nekoristnega sveta«. Vzroki so različni: estetski, športni, družabni ..., pa menda nič drugačni od tistih, ki so že njega dni vznemirjali preproste pastirje, divje lovce in nabiralce zelišč, da so v redkih brezskrbnih uricah silili tja gor, pač pogledat, kaj je na drugi strani.

Duhovičiti o veličini tega dogajanja pravzaprav nima pravega smisla. Če so torej isti — tako izvirni kot sodobni nagibi zanj, pravega vpliva na globalno usodo gornišтва nimamo — prekratek čas smo vpleteni in premajhno moč imamo za kaj takega. Ljudje nikoli ne bodo nehali zahajati v gore. Kako bi to sploh bilo mogoče? Imamo pa vedno možnost, da se posladkamo z neznanskim zadovoljstvom, ko vedno znova ugotavljamo, da nas vedno

več posega po enem najpopolnejših sredstev zadovoljstva in harmonije. Uživati pač v tistih nekaj desetletjih našega kratkega življenja, ko si lahko privoščimo, da nam večina adrenalina brizgne po žilah prav v tako zelenih gorah.

Po dveh letih epidemije, ki je globoko zarezala tudi v delovanje planinske organizacije in hkrati nas posameznikov, s tem ko nam je nerazumljivo omejila svobodo gibanja, lahko za leto 2022 rečemo, da je obiskovanje gora doživelo pravi razcvet. Zdi se, da v gorah še nikoli ni bilo toliko obiskovalcev. S tem pa se povečuje tudi odgovornost vseh nas, da predvsem naključne obiskovalce pritegnemo v svoje vrste in s tem povečamo varnost zahajanja v gore.

Najvišja priznanja PZS so izraz spoštovanja in skromna pozornost posameznikom za dolgoletno predano prostovoljno delo na različnih področjih planinske dejavnosti, tako v lokalnem kot širšem družbenem okolju. Najvišja priznanja PZS so skromna pozornost in edina nagrada, ki vam jo kot planinska organizacija lahko podelimo za vaše dolgoletno prostovoljno delo na različnih področjih planinske dejavnosti. Ta priznanja so odraz spoštovanja do vaših naporov in prizadevanj v matičnih društvih in organih PZS, ki ste jih skozi desetletja svojega dela vgradili v mozaik svojega delovanja. Kot prostovoljci ste na različnih področjih opravili izjemno delo za širitev planinstva v Sloveniji in ga tudi vsak po svoje zaznamovali. Prav vsi in vsak izmed vas ste prispevali pomemben delež k rasti slovenskega planinstva in s tem postali tudi najboljši zgled mlajšim generacijam. Spoštovani prejemniki priznanj! Naj vas ob prejemu priznanja navdaja občutek, ki daje veličino vsem velikim osebnostim iz zgodovine — ponos in olajšanje, da je vendarle ostalo nekaj za vsakim od vas, kar ni vezano na materialni svet potrošništva, marveč za kar je treba srca.

Z leti se v človeku navada zahajanja v gore spremeni v potrebo in ljubezen do gora. Prikrade se nam v srce tako skrivnostno, kot je skrivnostna gora sama. Veliko je še neodkritih koticov v dolinah in planinah, veliko skrivnosti in radosti nam ponujajo vrhovi gora. Prepričani smo, da boste tudi v prihodnje ostali tesno povezani s planinsko društveno dejavnostjo in še naprej aktivno soustvarjali na različnih področjih raznovrstne planinske dejavnosti. Ob iskreni zahvali za opravljeno delo in čestitkah ob podelitvi najvišjih priznanj PZS vam želimo obilo zdravja ter varen in trden korak v planinskem svetu.

Jože Rován, predsednik PZS

Jožef Bobovnik, podpredsednik PZS

Roman Ponebšek, podpredsednik PZS

Martin Šolar, podpredsednik PZS

Miha Habjan, podpredsednik PZS

Spoštovani!

V veliko čast in zadovoljstvo mi je trinajst dni pred koncem drugega in zadnjega mandata v vlogi predsednika Olimpijskega komiteja Slovenije nagovoriti spoštovani zbor članov Planinske zveze Slovenije, saj gre za eno najboljše organiziranih športnih zvez v Sloveniji.

Vsi, ki delujete na področju planinstva v najširšem pomenu besede, si za služite vse priznanje in iskrene čestitke. Ker veljate za največjo in vzorno organizirano zvezo v državi na področju rekreacije, naj se v naslednjih minutah dotaknem izvrstnih tekmovalnih rezultatov.

Vrhunski plezalni dosežki so dosegli svoj višek na lanskih olimpijskih igrah v Tokiu, ko se je tekmovalno plezanje pojavilo prvič in kjer je Janja Garnbret pokorila svetovno konkurenco. V japonski prestolnici smo imeli Slovenci tri globalne zvezde – poleg Primoža Rogliča in Tadeja Pogačarja še Janjo Garnbret. Ponosni ste in smo lahko na mlado Korošico, ki je vzor številnim, ne samo v plezalnem športu. Tekmovalno plezalnimi uspehom smo bili priča že v preteklosti. Janji Garnbret so tlakovale pot na mednarodnih prizoriščih Mina Markovič, Maja Vidmar, Martina Čufar, Jernej Kruder, Domen Škofic, ob njenem boku sta Luka Potočar in Mia Kramp. Z nekaterimi sem se imel priložnost spoznati поблиžje in se z njimi neformalno družiti. Vsi po vrsti so ne le odlični športnice in športniki, ampak tudi izgrajene osebnosti, ki so upravičeno vzor številnim.

V svojem nagovoru nočem in ne morem mimo nedavno zelo odmevnega priznanja, ki ga je prejel spoštovani Silvo Karo. Legendarni alpinist je prejel zlati cepin v francoskem Briançonu. Silva Kara, še drugega Slovenca z zlatim cepinom, so nagradili za izbrani življenjski opus, ki sega od himalajskih osem tisoč metrov do težavnostne smeri 8A v športnem plezanju. V svoji karieri je preplezal več kot dva tisoč različnih smeri, vključno z več kot tristo dvajset prvenstvenimi vzponi. Moj globok poklon!

Povedano in še marsikaj drugega samo po sebi priča o kakovosti vrhunskih plezalcev in alpinistov v Sloveniji. Množičnih pohodov so državljanov v gore se nisem niti dotaknil. O široki in razvejani dejavnosti Planinske zveze Slovenije bi lahko govoril še dolgo.

Iskrene čestitke vsem nagrajencem!

Bogdan Gabrovec,
predsednik
Olimpijskega komiteja Slovenije - Združenja športnih zvez

FRANC KOCBEK

Planinsko društvo Miklavž

Franc Kocbek je član PZS od leta 1981. Najprej je bil član PD Maribor Matičica, v katerem je bil devetnajst let član UO, še leto dalj pa je vodil izletniški odsek društva. Vodil je številne izlete, srečanja in pohode, kot so pohod po Mariborski poti Ivana Šumljaka, Srečanja planincev na Žavcarjevem vrhu in drugi. Zelo veliko je dosegel pri delu z mladimi na OŠ Miklavž in v vrtcu Miklavž in Dobrovce. Franc je bil ustanovitelj in vodja planinske sekcije Dravskih elektrarn Maribor vse do upokojitve, vodil pa je tudi planinsko sekcijo Zlatorog Maribor, pozneje Henkel.

V letu 2003 je bil Franc Kocbek pobudnik za ustanovitev PD Miklavž, postal je prvi predsednik in še danes vodi PD Miklavž. Ob tem opravlja vsa organizacijska in vodniška dela pri vodenju izletov vrtčevskih otrok (vrtec Miklavž in Dobrovce), mladine OŠ Miklavž, članov PD Miklavž ter veteranov. Dvakrat letno, spomladi ob občinskem prazniku in jeseni ob krajevnem, organizira in vodi Pohod ob mejah občine Miklavž na Dravskem polju.

V MDO PD Podravja deluje že dvajset let. Leta 2011 je bil pobudnik, da bi za starejše planince organizirali zanje primernejše izlete. Z ustanovitvijo skupine je prevzel njeno vodenje, kar dela še danes. V PZS je bil Franc dva mandata član UO in en mandat predsednik nadzornega odbora PZS. Kot inštruktor in predavatelj sodeluje pri usposabljanju vodnikov PZS v Bavšici in drugod po Sloveniji.

FRANC ERLAH

Planinsko društvo Srednja vas v Bohinju

Franc Erlah je dolgoletni član PD in že od zgodnje mladosti aktiven član pri vseh dejavnostih v društvu, še posebej pri GRS. Nekaj let je bil načelnik mladinskega odseka, še prej je vodil propagandni odsek, veliko energije in prostega časa pa je vložil v delovanje gospodarskega odseka. Načelnik tega je že polnih trideset let.

Sodeloval je pri gradnji Koče v Vojah, izdelavi brunaric na Rudnem polju, gradnji čistilnih naprav pri kočah (na Uskovnici, pod Bogatinom in pri Vodnikovem domu na Velem polju). Pri vseh naštetih so bili s Francevo

pomočjo in z velikim posluhom za gradnjo na območju Triglavskega narodnega parka zgrajeni novi pomožni objekti. Ves čas je skrbel za obnavljanje koč oz. domov in njihovo uspešno poslovanje. Zaupana mu je bila tudi skrb za dobro osebje, ki je delalo v kočah.

Odpadki, kako jih ločevati in pozneje odpeljati v dolino, je bila ena izmed Frančevih nalog. Vsako leto je poskrbel za odvoze iz koč, ki jih društvo upravlja, bodisi s tovorno žičnico (Koča pod Bogatinom), helikopterjem (Vodnikov dom) ali s tovornim vozilom (Koča na Uskovnici). Vsebinsko iz čistilnih naprav pa je potrebno s helikopterjem prepeljati v dolino v nadaljnjo razgradnjo. Lepi spomini na prehojene poti in lepe fotografije nas še dolgo spominjajo na nepozabna doživetja, toda za nami ostajajo smeti in nekdo mora poskrbeti, da okolje ostaja čisto.

Prispevek Franca Erlaha k našemu PD Srednja vas v Bohinju je pomemben in neizbrisen.

ALEŠ ERJAVEC

Planinsko društvo Polž Višnja Gora

Aleš Erjavec je ustanovni član PD Polž Višnja Gora. Od samega začetka je deloval v UO, po petih letih pa je prevzel predsedovanje društva, ki je takrat nazadovalo, saj je prvotna vnema začela pojenjavati. Zdaj je predsednik že polnih devetnajst let. Aleševo delo se odraža v vsakoletnem povečevanju članstva. Ob njegovem prevzemu društva leta 2002 je bilo sedem članov, leta 2021 pa že petsto dvajset. To so člani vseh kategorij, od najmlajših do starejših. Društvo se s svojo dejavnostjo in številom članstva lahko postavlja ob bok društvom, ki delujejo v večjih mestih.

V tem času je opravil tečaje za vodnika PZS kategorij A, B, D in je mentor novim vodnikom že petnajst let. Vrsto let vodi mladinske krožke, organizira in vodi izlete ter planinske tabore za otroke kar na petih osnovnih šolah, in sicer v OŠ Višnja Gora, OŠ Ivančna Gorica, OŠ Krka, OŠ Zagradec, OŠ Šentvid pri Stični, ki je v občini Ivančna Gorica, ter na OŠ Veliki Gaber v občini Trebnje.

Aleš Erjavec je s pokojnim Srečkom Murnom trasiral zdaj že dobro poznano planinsko Pot dveh slapov. Pri markiranju in pridobivanju dokumentacije za uradno priznanje poti je Aleš opravil levji delež. Po tej poti je vsako jesen organiziran pohod v okviru akcije Slovenija planinari.

PD Polž že šestnajst let pripravlja Jurčičev pohod, ki je dobil sloves najbolj množičnega planinskega pohoda. V najboljših časih je bilo tudi osem tisoč udeležencev. Organizacija dogodka vzame ogromno časa, truda, volje in sposobnosti koordiniranja med ostalimi društvi. Za Aleša bi lahko rekli, da je pravi glasnik planinstva v občini Ivančna Gorica in tudi širše.

ANTON KREŠEVEC

Planinsko društvo Ajdovščina

Anton Kreševc je v Vipavski dolini in širše poznan kot neutrudni planinski vodnik, ki je z velikim veseljem pripravljaval številne planinske izlete tako po Sloveniji kot v tujini. S tem je množici planincev pokazal naravne lepote gorskega sveta. Vesel je bil vsakega pohodnika, še posebno mlajših, ki jim je vedno posvečal veliko pozornost. Vedno je sodeloval pri planinskih taborih najmlajših, kjer se je trudil prenesti nanje ljubezen do gora in domovine.

Anton je dolgoletni član UO, posebno skrb je posvečal dobrim odnosom z zamejskimi planinskimi društvi. Aktiven je v sekciji Mala gora, ki deluje pod okriljem PD Ajdovščina. Vsako leto priskoči na pomoč pri organizaciji tradicionalnega pohoda na Malo Goro, Poti koscev in grabljic ter pri obujanju starih običajev na Mali Gori na Čavnu. Veliko zaslug ima tudi za postavitev koče na Mali Gori.

Anton Kreševc je planinec z dušo in srcem, je starosta ajdovskega vodništva, deluje kot enciklopedija, saj na pohodih razlaga o zgodovini in znamenitostih krajev. Ljubi naravo, ljubi gore, rad ima ljudi, in to pokaže z besedami in dejanji.

ROZALIJA LUBI

Planinsko društvo Ljutomer

Rozalija Lubi ali Zalika je ena od pionirk dela s šolsko mladino v PD Ljutomer. Največji pomen njenega dela je v začetkih dela z otroki s posebnimi potrebami, zato jo lahko uvrščamo med tiste, ki so otrokom v njihovem razvoju pomagali tudi s planinsko vzgojo in planinskimi dejavnostmi. S temi otroki se je začela ukvarjati že v zgodnjih sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, saj je kot učiteljica na OŠ Cvetka Golarja v Ljutomeru (danes šola za otroke z motnjami v duševnem razvoju). Zalika je pri njih prepoznala neprecenljivo dobrodejne učinke planinskega udejstvovanja. Ne smemo pozabiti, da je bilo potrebno tudi spodbujanje staršev teh otrok, kar je bil dodaten učinek pri vzgoji in učenju ter negovanju družinskih odnosov. Na OŠ je vrsto let delovala planinska šola, katere mentorica je bila Zalika. Iz kronike društva je razvidno, da je letno organizirala tudi do petnajst izletov za otroke in jih med drugim popeljala tudi na dvatisočake. Na Peco in Raduho. Na nekaterih izletih je bilo tudi več kot petdeset udeležencev. To pa ni bilo Zalikino edino poslanstvo. Usposobila se je za gorskega strazarja in bila aktivna skoraj v vseh organih društva. Dva mandata je bila podpredsednica PD Ljutomer. Zaradi njene zavzetosti je bilo PD Ljutomer zgled mnogim društvom, tako planinskim kot drugim športnim društvom v kraju.

DRAGO DRETNIK

Planinsko društvo Mežica

Drago Dretnik se je aktivno vključil v delo Gospodarske komisije PZS že pred dvema desetletjema in s svojim znanjem in izkušnjami pripomogel, da je dosegla viden napredek pri obravnavanju problematike s področja upravljanja planinskih koč – s poudarkom na ravnanju z odpadnimi vodami ter varnem rokovanju z živili in pitno vodo. Kot dolgoletni član Komisije za koč in pota CAA je izkušnje dobre prakse iz planinskih zvez držav alpskega loka prenašal v domače okolje in s tem pripomogel, da se je zavest o potrebnem investiranju v planinske koč povečala, tako na ravni PD kot v pristojnih institucijah. Kot vodja svetovalne pisarne je svetoval številnim PD.

Drago Dretnik je pobudnik in avtor več strokovnih priročnikov za planinske koč, predvsem s področja čiščenja odpadnih voda. Bil je pobudnik za vzpostavitev certifikata Okolju prijazne planinske koč ter za postavitev meril za njegovo doseganje. Uspešno je pritegnil k sodelovanju strokovno osebje Centralne čistilne naprave Domžale-Kamnik in s tem omogočil spremljanje kakovosti in učinkovitosti delovanja čistilnih naprav. Ker je to področje vedno aktualnejše, je tvorno sodeloval tudi pri pripravi predlogov, ki jih je pri spremembi zakonodaje pripravljala PZS.

Hkrati pa si je Drago ves čas svojega aktivnega delovanja prizadeval za dobro planinskih koč v okviru matičnega PD, to je PD Mežica, najbolj na svojem strokovnem področju pitne vode in odpadnih voda. Ob vsem tem pa ni pozabil na lepote gora in jih užil, kadar mu je le dopuščal čas.

JANEZ BRINAR

Planinsko društvo Kum Trbovlje

Kot mnogi srčni planinci je tudi Janez Brinar svojo planinsko pot začel kot fantič, ki ga je oče vodil po zasavskih hribi. V letu 1962 je postal član UO PD in prevzel vodenje mladinskega odseka. Vodil ga je vse do leta 1975, ko mu je bilo zaupano mesto prvega gospodarja in tri leta pozneje vodenje gospodarskega odseka. Vsa ta leta se je dobro kalil, zato so mu leta 1982 zaupali vodenje društva. Predsedoval mu je polnih petnajst let, ko je vodenje prepustil drugim, ostal pa član UO. Zadnjih pet let skrbi za red v društvu kot predsednik častnega razsodišča.

Svoje delo je opravljal z odliko, v času njegovega predsedovanja je bilo društvo najštevilnejše; opravljena so bila mnoga dela na koči na Kumu, pohodništvo je dobilo nov zalet. Hodilo se je povsod, doma in v tujini. Za delo in planinske dejavnosti je Janez znal navdušiti tudi mladino. Na

njegovo pobudo je v letu 1983 zaživel novoletni pohod na Kum, ki je v letu 2022 dosegel štirideseto izvedbo in je društvena najodmevnejša zimska prireditev. Ob 50-letnici delovanja društva je v knjigi Kum, Kum le pogum! strnil spomine ter statistiko delovanja in razvoja društva.

Vključeval se je v delo MDO PD Zasavja in kot dober poznavalec pri upravljanju planinskih koč nekaj let deloval kot član Gospodarske komisije pri PZS.

Za svoje delo je prejel več priznanj, med njimi bronasto Bloudkovo značko, PD pa mu je podelilo naziv Častni član PD Kum Trbovlje. V društvu so zapisali: »Janeza spoštujemo ne samo kot planinskega sodelavca, pač pa tudi kot planinskega prijatelja in srčnega ljubitelja planin.«

BOJAN GORJUP

Planinsko društvo Trbovlje

Bojan Gorjup se je z naravo srečal že v otroštvu, saj ga je oče redno jemal s seboj, ko je obiskoval bližnje hribe. V PD ga je leta 1950 vpisal ded, prvo članarino pa je iz svojega žepa plačal leta 1962, od leta 1974 je aktivni član PD Trbovlje. Torej letos poteka šestdeset let Bojanovega dela v planinstvu. Najprej se je udeleževal le društvenih izletov in hodil v hribe z družino in prijatelji. Povabili so ga v UO in dve leti pozneje je postal podpredsednik društva. Nato je polnih petnajst let opravljal delo tajnika, večkrat nadomeščal predsednika, sodeloval z MDO PD Zasavja in skrbel, da je bilo društvo povezano s sosednjimi društvi v Zasavju. Leta 2007 je tajniške posele prepustil mlajšim in ponovno postal podpredsednik društva, zadolžen za sodelovanje s planinskimi in drugimi organizacijami. Zaradi nesoglasij glede nazadovanja in upočasnitve v razvoju društva ter pomlajevanja članstva je na lastno željo odstopil. Ostal pa je član UO PD Trbovlje.

V vseh letih delovanja je bil predsednik nadzornega odbora PD, član Volilne komisije pri PZS, od leta 2008 je član odbora za priznanja in pozneje pododbora za priznanja pri PZS. Občasno je predsednik inventurnih komisij za popis osnovnih sredstev in drobnega inventarja v društvenih prostorih in v Koči na Mrzlici. Poleg tega je nepogrešljiv član ekipe za organizacijo in izvedbo vsakoletnih tradicionalnih pohodov na Mrzlico, pomaga pri čistilnih akcijah; pri vodenju izletov pomaga načelnikoma izletniškega in mladinskega odseka. Zadnjih štirinajst let s fotoaparatom beleži dogodke, povezane z delovanjem društva, in jih objavlja. In nenazadnje je leta 2018 ponovno prevzel funkcijo podpredsednika društva. Vse Bojanovo življenje je prepleteno z delom v planinstvu in poznan je po tem, da nikoli ne odreče pomoči, vedno je pripravljen žrtvovati del svojega časa za dobre odnose med ljudmi ter za napredek in promocijo planinstva.

MARIJA LESJAK

Planinsko društvo Vinska Gora

PD Vinska Gora je staro dvaintrideset let in Marija Lesjak je ena izmed ustanovnih članov društva. Pred tem je bila članica TVD Partizan Vinska Gora, v okviru katerega je delovala planinska sekcija. Sicer pa se je Marijino planinsko udejstvovanje začelo že veliko prej, ko je bila še srednješolka v Celju in je bila članica PD Celje Matica.

V PD Vinska Gora je bila več kot trideset let tajnica društva. Leta 1999 je bila med prvimi tremi planinci, ki so v društvu opravili tečaj za markacista. V času dveletnega pripravništva so ti člani krožno pot Po poteh Vinske Gore povsem obnovili in jo na novo markirali. Pot je dolga štiriindvajset kilometrov in za prenos poti v kataster PZS je bila zadolžena Marija. Veliko je prispevala k pripravi dokumentacije za ureditev zavarovane plezalne poti, ferate Gonžarjeva peč, ki je bila ob otvoritvi prva te vrste v Sloveniji. Leta 2014 je PD prevzelo v skrbništvo del planinske poti XIV. divizije, pri čemer je bila Marija ena izmed glavnih nosilk in pobudnic celotne obnove. Leta 2005, ko je postala planinska vodnica, je postala tudi mentorica krožka Planinarjenje na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Velenju. Istega leta je postala stalna sodelavka velenjskega tednika Naš čas, v katerem v rubriki Po hribih in dolinah piše o planinskih vsebinah in utrinkih s pohodov ter članke opremi z lastnimi fotografijami. Od leta 2007 naprej je varuhinja gorske narave, skupaj še z nekaterimi člani pa je orala ledino na tem področju v PD. V domačem okolju je mnogo let sodelovala z Vrtcem Velenje, enota Vinska Gora, in bila strokovna sodelavka planinskega krožka na OŠ Nove Jarše v Ljubljani. Za svoje delo je prejela kar nekaj priznanj tako v planinski organizaciji kot tudi v širšem okolju, kjer je delovala.

FRANC VAHTER

Planinsko društvo Slovenske Konjice

Franc Vahter je eden izmed najstarejših in najaktivnejših članov društva. Bil je njegov podpredsednik od leta 1993 do 2001 in pozneje tudi predsednik društva od leta 2005 do 2009. Je pobudnik za označitev poti na Stolpnik leta 1995 in skupaj s takratnim predsednikom društva pobudnik za postavitev razglednega stolpa na vrhu Stolpnika. Stolp je bil leta 1997 postavljen in je čakal prve obiskovalce. Franc je bil več let tudi oskrbnik bivaka na Rogli, v katerega so se planinci radi zatekli. V poznejših letih je bil nekaj let oskrbnik Koče na Klemenči jami. Veliko je pomagal pri urejanju planinskih poti, za katere skrbi PD.

Izkazal se je kot izjemen poznavalec naših gora, narave in kulturne dediščine. Je velik raziskovalec zgodovine domačih krajev in tudi širše domo-

vine. Svoje znanje in izkušnje zelo rad prenaša naprej, med prijatelje. Še posebej pa se razživi, ko je v družbi mladih planincev, ki z velikim veseljem sprejemajo njegove izkušnje iz planinskega sveta.

Zapisal se je med ustanovitelje skupine starejših planincev – Četrtkovcev, ki letos praznuje že deseto leto obstoja. Rad se zateče v zavetje pohorskih gozdov, kjer najde svoj mir in tišino. Franc Vahter je »planinski oče« številnim generacijam planincev in njihov veliki vzornik, kot so zapisali v Planinskem društvu Slovenske Konjice.

MARKO GORŠIČ

Planinsko društvo Podpeč - Preserje

Marko Goršič že od nekdaj živi z gorami in pripadnost planinstvu je zaznamovala njegovo življenje. Leta 1969 je postal alpinistični pripravnik v Akademskem PD. Opravil je pripravniški staž in bil sprejet med alpiniste, hkrati pa postal gospodar na APD. Bil je član odprave PZS na Visoki Atlas. Leta 1971 in 1972 je bil inštruktor gibanja v gorah in alpinizma v JLA.

V krajih Podpeč in Preserje so se pogovarjali, kako bi bilo ustanoviti svoje planinsko društvo, in leta 1980 so to zamisel uresničili. Marko je postal prvi predsednik društva in njegova gonilna sila. Deloval je na veliko področjih, tako je bil od leta 1981 in vse do leta 2017 tehnični organizator mladinskih taborov društva, organiziral in vodil je več kot sto društvenih izletov. Spopadel se je tudi z obnovo Doma na Krimu, ki markantno kraljuje na južnih pobočjih Ljubljanske kotline. Seveda mu je s pomočjo sodelavcev to uspelo.

Še večji izziv kot delo v domačem PD je Marko našel v MDO PD Notranjske, ki mu je predsedoval kar deset let. V tem času je bila organizirana skupščina PZS v Podpeči in leta 2009 Dan slovenskih planincev na Krimu. Bil je član UO PZS in deloval v Gospodarski komisiji PZS.

Njegovo zavzeto delo so opazili tudi drugi in zasedel je mesto podpredsednika PZS. Marko Goršič je s svojim prodornim delom in večkrat kritičnim razmišljanjem sooblikoval delo v planinskih organizacijah. Pustil je neizbrisen pečat v matičnem PD in tudi v krovni organizaciji planincev – v Planinski zvezi Slovenije.

SPOMINSKE PLAKETE

65 LET

DANILO VERZELAK

Planinsko društvo Šmartno ob Paki

Danilo Verzelak je aktivni član društva od leta 1975, ko je bila ustanovljena planinska sekcija pri PD Velenje. Od leta 1979 je član UO PD in je v društvu opravljal različne funkcije, planinski vodnik je od leta 1993.

Najbolj izstopa njegovo sodelovanje pri organizaciji in izvedbi društvenih izletov. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je vodil planinski krožek na osnovni šoli in organiziral planinske tabore za mlade planince. Trenutno opravlja delo blagajnika in obvešča člane o aktualnih novostih. S svojim zavzetim delom je pustil pečat ne samo v PD Šmartno ob Paki, ampak v širši skupnosti doline.

MARKO MIKELJ

Planinsko društvo Srednja vas v Bohinju

Marko Mikelj je član PD od leta 1963. V društvu je aktiven od mladosti. Leta 1989 je na Vršiču opravil tečaj za markacista. Od tedaj dalje je tudi načelnik Markacijskega odseka PD Srednja vas v Bohinju. Skrbno pazi, da so planinske poti, ki jih ima društvo v upravljanju, urejene in ustrezno markirane. Ob vsaki vremenski nevšečnosti, ki poškoduje poti, se zelo hitro odzove in pot popravi.

V obdobju od leta 1998 do 2007 je deloval kot planinski vodnik za lahke kopne ture. Ves čas je tudi aktivni član Društva GRS Bohinj. Od rane mladosti je povezan s planinami, planine so postale njegov drugi dom in način življenja.

DUŠAN KLINAR

Planinsko društvo Javornik - Koroška Bela

Dušan Klinar se je pred skoraj petdesetimi leti zapisal goram. Že nekaj desetletij je načelnik Markacijskega odseka PD Javornik - Koroška Bela. Vsa leta neutrudno skrbi, da je skoraj sto kilometrov planinskih poti v Julijskih Alpah in v Karavankah redno vzdrževanih, dobro označenih in s tem varnih za pohodnike. S svojo empatijo in dobrovoljnostjo se udeležuje

akcij Komisije za pota pri PZS in jih tudi koordinira, ko je za popravilo zahtevnejših poti potrebnih več parov rok in več strojev.

Dušan je tudi gospodar visokogorske kočice – Doma Valentina Staniča, kjer so zaradi zahtevnosti obratovanja še kako dobrodošle njegove pridne roke in dobra volja. Dušan je človek, na katerega se ljudje lahko vedno zanesejo, saj nikoli ne odreče pomoči.

MARJETA BRICL

Planinsko društvo Kum Trbovlje

Marjeta Bricl je članica društva od šolskih dni. Več kot štirideset let je v UO PD, sedemnajst let je bila tajnica društva, pozneje je postala načelnica odseka za pohodništvo in vodi ga še danes. Marjeta zna prisluhniti željam in zmožnostim planincev, ponudi jim možnost izbire težje in lažje poti, ko organizirajo izlet. Vpeljala je aktivnost Prijatelji Kuma – to so tisti pohodniki, ki Kum obiščejo največkrat v letu.

Leta 2009 ji je bilo zaupano vodenje društva in to nalogo opravlja še danes. Že dobrih deset let je urednica društvenega glasila Kumski kažipot in skrbnica spletne strani društva. V MDO PD Zasavja deluje že tretji mandat kot podpredsednica, v obdobju od leta 2014 do 2018 pa je kot članica sodelovala v Gospodarski komisiji PZS. Marjeta predstavlja srce društva, saj v njeni organizaciji potekajo številne dejavnosti, povezane s planinstvom.

SPOMINSKE PLAKETE

70 LET

ZDENKA VERZELAK

Planinsko društvo Šmartno ob Paki

Zdenka Verzelak je bila ustanoviteljica Planinskega društva Šmartno ob Paki in njegova prva predsednica. Društvo je od leta 1979 vodila enajst let. Sprva je bila članica sekcije, nato dolga leta tajnica sekcije in tudi njena poslednja predsednica.

Na osnovni šoli je uspešno vodila planinski krožek, s pomočjo članov PD Šmartno ob Paki organizirala izlete in predavanja za otroke. Dobro obiskani so bili njeni planinski tabori za osnovnošolce v Logarski dolini. Aktivno je sodelovala pri prestatitvi planinske sobe na drugo lokacijo, pri gradnji brunarice v Martinovi vasi, pri pridobivanju dokumentacije za Martinovo pot in vse, kar sodi zraven (izdelava tabel, značk, plaket in plakatov). Zdenka je vedno težila k sodelovanju s sosednjimi PD in z drugimi društvi v kraju.

IVAN ČUFER

Planinsko društvo Podbrdo

Ivan Čufer je član PD Podbrdo od leta 1963. V tistih časih so kočo na Črni prsti oskrbovali z nošnjo v koših ali s tovornimi mulami. To ga je tako zaznamovalo, da se od naših gora ni ločil do današnjih dni. Dobra telesna pripravljenost mu je omogočila, da je bil leta 1970 med tremi udeleženci, ki so prestopili ciljno črto prvega gorskega kroša na Črno prst.

Pripadnost društvu se je krepila in rasla s sodelovanjem pri izgradnji tovrne žičnice na Črno prst. Leta 1978 se je pridružil Društvu GRS Tolmin in zaokrožil ekipo petih članov iz Baške grape. Postal je inštruktor GRS, reševalec letalec, vodja inštruktorjev in namestnik načelnika GRS Tolmin. Ivan je avtor vrste prispevkov v različnih občilih, zlasti s področja planinstva in gorskega reševanja. Njegov prispevek k razvoju planinstva, gornišтва in reševanja v gorah je prepoznaven na širšem Tolminskem in seveda v Baški grapi.

BRANKO KLINAR

Planinsko društvo Jesenice

Branko Klinar je eden izmed tistih, ki so jih planine privabile že v zgodnji mladosti. Poiskal je pot v članstvo planinskega društva na Jesenicah, se včlanil v alpinistični odsek in pisal bogato alpinistično pot. Tedaj je veljalo nepisano pravilo, da če si dober alpinist, boš postal tudi dober gorski reševalec – kar mu je uspelo do popolnosti.

Brankov prispevek k razvoju in obstoju planinske dejavnosti v domačem kraju je velik. Zaupane so mu naloge, ki zahtevajo preudarnega in razumevajočega človeka.

Z leti se vse spremeni, vendar ne za Braneta. Še vedno obiskuje gorski svet, ki se mu je zapisal.

ALOJZ HRIBERŠEK

Planinsko društvo Kum Trbovlje

Alojz Hriberšek je član planinske organizacije od leta 1963. Pridobil je licenco planinskega vodnika in kar triindvajset let vodil vodniški odsek. Leta 2004 je postal markacist in vodil markacijski odsek. Nepogrešljiv je pri vzdrževanju Planinskega doma na Kumu. Ob vstopu v UO PD Kum pred dvaintridesetimi leti se je zapisal društvu in delu v njem. Deset let je opravljal delo gospodarja koč, pozneje pa vseskozi deloval kot član gospodarskega odseka.

En mandat je vodil mladinski odsek, vrsto let pa je s ponosom deloval kot praporščak društva. Dejaven je bil tudi v MDO PD Zasavja. Nepogrešljiv je pri vseh akcijah in prireditvah, ki jih izvaja društvo, in je na tak način vzor mlajšim generacijam, ki se na prostovoljstvo v planinstvu šele navažajo.

SILVESTER ČREPINŠEK

Planinsko društvo Šempeter v Savinjski dolini

Silvester Črepinšek ali Silvo, kakor ga imenujejo planinski prijatelji, je življenje v prostem času posvetil delu v planinskem društvu in v drugih organizacijah v kraju ter njihovemu povezovanju. Zlate niti njegovega življenja in dela so planinstvo, vodenje po planinskih poteh, markiranje poti in njihovo vzdrževanje ter varstvo narave.

V sedemdesetih letih je postal član PD Aero Šempeter. Leta 1984 je bil med ustanovnimi člani PD Šempeter in od leta 1996 opravlja delo predsednika društva. Skrbi za članstvo, za izobraževanje; pod njegovim vod-

stvom se izvaja več programov, med drugimi program Ciciban planinec, Mladi planinec, program Gorske straže in še kaj bi se našlo. Sodeloval je tudi pri registraciji dela obhodnice Savinjske planinske poti. Silva se ne da opisati z eno besedo – je delaven, skromen, vztrajen, dobrasrčen in vedno pripravljen pomagati.

MILAN AŠENBERGER

Planinsko društvo Galicija

Milan Ašenberger je od leta 1978 član PD Žalec, sekcija Galicija. V sekciji je skrbel za blagajniška dela, nabavo, za dežurne na koči in sodeloval pri obnovi in vzdrževanju koč. V letih, ko je deloval v sekciji, je bil v PD Žalec član nadzornega odbora. Z ustanovitvijo novega društva PD Galicija leta 2004 je postal njegov prvi predsednik. Po enem mandatu je prepustil vodstvo drugim, sam pa je ostal član UO PD.

Milan ima izjemen čut za sodelovanje in vključevanje planincev v različne dejavnosti. Je nepogrešljiv pri izvajanju različnih delovnih aktivnosti na planinskem domu na Šentjungerti in pri zbiranju finančnih sredstev za obnovo le-tega. Z ženo opravljata tudi dežurstvo na planinski postojanki. Ker ima izreden čut za mlade, rad priskoči na pomoč pri planinskih pohodih šolskih otrok in tako mlade uvaja v planinski svet.

STANISLAV PLEVNIK

Planinsko društvo Slovenj Gradec

Stanislav Plevnik je dolgoletni član PD Slovenj Gradec in planinski vodnik od leta 1994. Njegovi izleti so vedno dobro obiskani, saj želi, da se čim več ljudi navduši za planinarjenje. Pri delu v društvu je ves čas izredno aktiven, predvsem v gospodarski komisiji PD. Od leta 1996 in vse do leta 2015 je bil gospodar Koče pod Kremžarjevim vrhom. V tem času se je pri koči mnogo postorilo, predvsem tistega »drobnega« dela; skupaj z ženo sta več kot desetletje na koči v zimskem času med konci tedna dežurala.

Stanislav je kljub letom vedno pripravljen pomagati pri kakršnem koli delu na koči ali pa v Planinskem društvu. Zelo cenjeni so njegovi nasveti, predvsem pri gospodarjenju s Kočo pod Kremžarjevim vrhom.

ZDRAVKO KLINER

Planinsko društvo Ljubno ob Savinji

Zdravko Kliner je bil v dolgih letih članstva v PD Ljubno ob Savinji nepogrešljiv član pri delovanju društva. Vrsto let je bil član organov društva, prav tako je ob različnih delovnih akcijah vedno prisoten in pripravljen pomagati.

Njegove zamisli in velikokrat kritično razmišljanje so bili marsikdaj povod za pogovor in posledično rešitev ob različnih dejavnostih v planinskem društvu. To se je posebej izkazalo v času izgradnje Koče na Travniku, ko je bil med najbolj zaslužnimi člani društva pri uresničitvi tega projekta. Za vsakim dobro delujočim društvom stojijo ljudje, ki s prostovoljnim delom ustvarijo močno verigo – ta pa vzdrži še tako velike pritiske.

SPOMINSKI PLAKETI

75 LET

JANEZ KOSEC

Planinsko društvo Janez Trdina Mengeš

Janez Kosec se je PD pridružil leta 1960 in kmalu začel tudi plezati, tedaj še v AO Kamnik. Opravil je vrsto plezalnih vzponov, mnogi so bili prvenstveni. Leta 1974 je v domačem PD ustanovil Alpinistični odsek in postal njegov prvi načelnik. V UO PD je že vrsto let. Kot načelnik gospodarskega odseka nenehno skrbi, da je Mengeška koča v dobrem stanju.

Kmalu potem, ko je Janez začel plezati, je bil sprejet med kamniške gorske reševalce, kjer je sodeloval pri mnogih reševalnih akcijah. Pomagal je pri vzgoji novih reševalcev, saj je deloval kot inštruktor GRS. Še danes zelo rad pomaga po svojih močeh, vodi statistiko nesreč v gorah. V vseh letih delovanja je pokazal neizmerno pripadnost društvu in pripravljenost pomagati tistemu, ki pomoč potrebuje.

DANIELA FUX

Planinsko društvo Brežice

Daniela Fux je članica PD od leta 1978. Do leta 1988 je bila aktivna v mladinskem odseku, ki ga je nekaj let tudi vodila. Kot mentorica je sodelovala v planinski skupini na OŠ Brežice. Leta 2004 je v PD prevzela druge dolžnosti, tako je bila dva mandata podpredsednica društva. V UO je bila zadolžena za informativno dejavnost in društveno spletno stran, ki jo je več let skrbno urejala.

Organizirala in vodila je dve planinski šoli za odrasle. Izkazala se je kot organizatorica vedno dobro obiskanih planinskih večerov. Odlično je izpeljala logistiko ob številnih srečanjih s pobratenimi društvi in ob različnih praznovanjih. Danica še vedno planinari, še vedno je članica UO PD in ponovno je podpredsednica PD Brežice.

SPOMINSKE PLAKETE

80 LET

FRIDERIK ŽAGAR

Planinsko društvo Slivnica pri Celju

Friderik Žagar, vsem bolj znan po imenu Mirko, je dolgoletni vodnik PD Slivnica pri Celju. Redno je sodeloval pri vodenju društvenih izletov in bil več let načelnik vodniškega odseka. V zadnjem obdobju so bili to lažji izleti in izleti za skupine upokojencev. Pri svojem prostovoljnem delu je izjemno zavzet in delovanju društva je vtisnil velik pečat. Več kot deset let je zelo odgovorno opravljal nalogo predsednika nadzornega odbora PD. Poleg vodenja planinskih izletov in delovanja v društvu je vedno sodeloval pri organizaciji planinskih dogodkov in pri drugih dejavnostih v lokalnem okolju.

MARJAN FABIANI

Planinsko društvo Križe

Marjan Fabiani je dolgoletni član PD Križe. Ko je društvo gradilo kočo na Kriški gori in zavetišče v Gozdu, je veliko pomagal pri gradnji. Od leta 1995 naprej je bil član UO PD in v zadnjem času član Častnega razsodišča. Vsakozi je sodeloval pri športno-rekreativnih prireditvah. Marjanov izdelek je bila plaketa Trimček planinček, ki se je podeljevala na zimskem trim pohodu na Kriško goro.

V letu 1996 je postal planinski vodnik in kot član sekcije za izletništvo in pohodništvo je aktivno sodeloval pri organizaciji izletov. Še posebno dejaven je bil pri delu planinske šole mladinskega odseka, kjer se je udeleževal planinskih taborov. Marjanovo delo je v PD Križe vtisnilo močan pečat.

JOŽE ČEBAŠEK

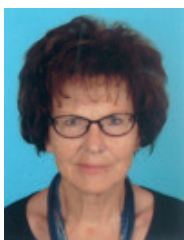
Planinsko društvo Dovje - Mojstrana

Jože Čebašek se je v delo društva vključil v letu 1980, že pred tem pa je društvu pomagal v okviru različnih delovnih akcij. Kot član UO PD in gospodarskega odseka društva je deloval predvsem na področju gospodarstva, povezanega z upravljanjem Aljaževega doma v Vratih in ob tem z vso gospodarsko problematiko. Izvedel je številna dela pri vzdrževanju Aljaže-

vega doma, društvenega kombija in druge opreme. Sodeloval je pri izvedbi vseh večjih projektov v Vratih (Šlajmerjev dom, elektrifikacija Aljaževega doma, čistilna naprava itd.).

V okviru 70-letnice PD Dovje - Mojstrana je sodeloval pri ureditvi društvenega zbornika in pri izvedbi številnih prireditev v tem okviru. Na Jožeta se kljub častitljivim letom člani PD še vedno lahko obrnejo za nasvet ali zaprosijo za pomoč in ne bo je odrekel.

MILENA JESENKO

Planinsko društvo Brežice

Milena Jesenko je aktivna članica PD od leta 1968. V času dvajsetletnega vodenja OŠ je nadgradila tedanjo planinsko dejavnost z uvedbo šole v naravi in planinske šole. Od leta 2003 ureja in hkrati lektorira društveno glasilo, ki je vsebinsko zelo raznovrstno in bralcem zelo zanimivo. Poskrbela je za njegovo sodobnejšo obliko in pritegnila odlične ljubiteljske fotografije. Leta 2015 je bila skupaj s knjižnico Brežice pobudnica vključitve v projekt Alpske konvencije BRATI GORE. Vsa leta, razen dveh covidnih, sodeluje pri zasnovi, scenariju in neposredni izvedbi tega projekta. En mandat je bila članica Odbora za založništvo in informiranje pri PZS.

Odmevni so bili Milenini scenariji in režije prireditev ob različnih priložnostih – izpostavljamo obeležje planinskih jubilejev v letu 2005, praznovanje 60-letnice PD leta 2010 in podelitev najvišjih priznanj PZS v letu 2011. Milena je zelo predana svojemu delu in si dneva brez ustvarjalnega dela ne zna zamisliti.

MARIJA SMOLEJ

Planinsko društvo Litija

Marija Smolej je aktivna članica PD od leta 1986. Več kot tri desetletja je sodelovala pri planinskih taborih in jih sooblikovala. Skupaj z možem Pavlom sta v tabore vnesla nove vsebine. Poleg standardne likovne delavnice za udeležence je Marija poskrbela za celostno podobo tabora, ki je bil povezan z zgodovino kraja, kjer so taborili. Planinski krst je obogatila s kreacijami lokalnih bajeslovnih in zgodovinskih likov. Kot odlična kuharica je v planinskem taboru nekajkrat prevzela tudi to vlogo.

Skupaj z možem Pavlom sta več kot tri desetletja skrbela za likovno opremo mesečnega glasila PD Litija. Vsak mesec je nastalo novo izvirno likovno delo z gorniško podobo. Pri pripravi prireditev ob jubilejih PD je vedno sodelovala in s tem izkazala pripadnost planinstvu.

MARIJAN POPIČ

Planinsko društvo Slovenj Gradec

Marijan Popič je član PD od leta 1956. V društvu je opravil veliko dela na obeh planinskih kočah, to sta Grmovškov dom pod Veliko Kopo in Koča pod Kremžarjevim vrhom. Leta 1993 je opravil tečaj za markacista in od tedaj so poti vedno dobro označene, očiščene in vnesene v register poti. Ko sta se v društvu umaknila dva starejša markacista, je Marijan dobil še večji zagon za delo.

Poleg dela s potmi se je udeležil tudi vseh akcij v okviru društva in MDO PD Koroške. Njegovi izdelki (izdelki iz kamna z markacijo, leseni obežalniki) so bili podeljeni tudi dobitnikom planinskih priznanj. Za svoje delo je prejel Knafelčevo priznanje.

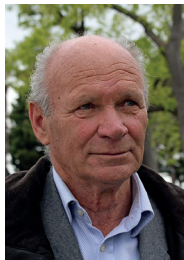

RAJMUND ČERIN

Obalno planinsko društvo Koper

Rajmund Čerin ali Rajko je član PD vse od leta 1972 – v začetku kot član PD Tomos, od leta 1988 pa OPD Koper. Njegovo najbolj prepoznavno delo je vsakodnevna skrb za Tumovo kočo na Slavniku, saj je kot njen gospodar že dvajset let gonilna sila razvoja koče, ki je njegov drugi dom. Koča je pod njegovim budnim očesom dobila povsem novo podobo, pri čemer je pomembno njegovo uspešno povezovanje z najemniki koče, društvom ter s širšim lokalnim okoljem.

Od leta 2001 je tudi planinski vodnik, v letih med 2002 in 2006 je opravljal delo predsednika MDO PD Primorske. Rajkovo znanje, njegova zanesljivost in pripravljenost pomagati so zelo dragocen prispevek OPD Koper in tudi širši okolici.

SPOMINSKA PLAKETA

90 LET

CIRIL KUNST st. Planinsko društvo Rečica ob Savinji

Ciril Kunst je bil prvi predsednik nadzornega odbora ob ustanovitvi društva leta 1979. Vseskozi je aktivno deloval v društvu, enajst let je bil njegov predsednik. Pod Cirilovim vodstvom je društvo dobilo grb, ki ga je sooblikoval, in prapor, s katerim se je društvo lahko dostojno predstavilo na prireditvah in svečanostih.

Pod njegovim predsedovanjem je postala ena osnovnih nalog društva vzgoja mladih planincev, zato je v OŠ ustanovil planinski krožek. Tudi mlade planince v vrtcu je spodbujal k pohodom in spoznavanju narave. Društvu je zagotovil še večji razvoj, ko so se začeli usposabljal planinski vodniki, gorski stražarji, markacisti in varuhi gorske narave. Da PD Rečica ob Savinji še danes uspešno deluje, je prav gotovo v veliki meri zaslužen Ciril.

PRIZNANJE VODSTVA PZS ZA POSEBNE DOSEŽKE *Zlati častni znak PZS*

MATEJA UDOVČ

Mateja Udovč je rojena leta 1974, prihaja iz Kranja, po izobrazbi je diplomirana ekonomistka. Je strastna in aktivna planinka, planinska vodnica in članica PD Preddvor. Dobro se zaveda pozitivnega prispevka mreže planinskih poti po Sloveniji in težav, s katerimi se na terenu soočajo markacisti in planinska društva, ki so skrbniki planinskih poti.

Leta 2018 je bila izvoljena za poslanko v Državnem zboru, kjer je največ pozornosti posvetila gospodarstvu, infrastrukturi, okolju in prostoru. Prepoznala je pomen na videz nepomembnih izzivov, ki pa velikemu delu prebivalstva predstavljajo pomembno dodano vrednost, da lahko zdravo, aktivno in polno doživljajo slovenske hribe in gore. Planinske poti so rdeča nit delovanja planinske organizacije že ves čas obstoja, zato je bilo treba tudi po letu 2007, ko je bil sprejet Zakon o planinskih poteh, veliko truda vložiti v reševanje ključnih vprašanj, povezanih z njimi.

Ni samoumevno, da se posamezniki, ko jim je zaupana pomembna funkcija v državi, izpostavijo in namenijo energijo tudi vsebinam, kot je urejanje planinskih poti, ki niso na vrhu seznama volilnih programov strank. Vseeno pa veliko prispevajo k prostovoljnemu delovanju planinskih društev, večji varnosti in boljši izkušnji domačih in tujih uporabnikov planinskih poti – tako kot tudi njihovim skrbnikom, planinskim društvom in markacistom.

Planinska zveza Slovenije podeljuje Mateji Udovč Zlati častni znak za prispevek k spreminjanju Zakona o planinskih poteh, ki ga je kot prvo-podpisana poslanka predlagala v Državnem zboru, ga vneto zagovarjala in tako bistveno prispevala k njegovemu sprejetju, kar je ustvarilo podlago za lažje in boljše vzdrževanje planinskih poti v prihodnje.

PRIZNANJE VODSTVA PZS ZA POSEBNE DOSEŽKE *Zlati častni znak PZS*

JURIJ RAVNIK Športnoplezalno društvo Plezarna

Jurij Ravnik je bil rojen leta 1979. Njegovi športnoplezalni začetki segajo v prejšnje tisočletje, ko je kot študent veliko plezal po vsem svetu, organiziral plezalne tečaje in imel agencijo za turiste. Lahko bi ga opisali tudi tako: je dolgoletni zbiralec poškodb prstov, nepomembnih, a lepih vzponov in uničenih plezalnih čevljev.

Opremil je nekaj športnoplezalnih smeri, izdal nekaj plezalnih vodnikov (Kraški rob ter Istra in Kvarner) in pet izvodov revije za športno plezanje z imenom Beta. Jurij je eden od začetnikov projekta sklada slovenskih plezališč oziroma projekta OSP. Vodi projekt Erasmus+, v okviru katerega vodi preopremljanje plezališč Kraškega roba.

Komisija za športno plezanje z njim sodeluje zadnjih deset let. V zadnjih šestih letih je veliko naredil za ustanovitev in uspešno delovanje slovenske parareprezentance v športnem plezanju. Za peščico reprezentantov je delal s srcem, omogočil jim je, da so se kljub telesni prizadetosti vključili v vrhunski šport in so predstavljali Slovenijo na mednarodnih tekmovanjih. V letu 2022 je prevzel vodenje strokovnih usposabljanj Komisije za športno plezanje. Že v prvem samostojno vodenem projektu je pokazal svojo odprtost za napredek in vizijo, ki se bo zagotovo uresničila z odličnimi novimi strokovnjaki na področju trenerstva športnega plezanja. Jurij deluje netipično za zdajšnji čas, ves čas v ospredje postavlja interes skupine in družbe, nikoli lastnega. Ta izjemna vrlina krasi pravega vodjo, kar prav gotovo Jurij je.

Planinska zveza Slovenije podeljuje Zlati častni znak Juriju Ravniku za izjemno organizacijsko delo na področju opremljanja plezališč in za strokovno trenersko delo s parareprezentanco v športnem plezanju. Z odmevnimi uspehi svojih varovancev je odigral ključno vlogo in poskrbel za večjo prepoznavnost slovenske planinske organizacije.

PRIZNANJE VODSTVA PZS ZA POSEBNE DOSEŽKE *Zlati častni znak PZS*

ANDREJ STRITAR

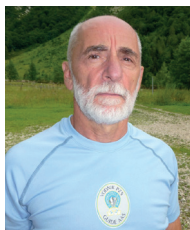
Za orientacijo v gorskem svetu planinci potrebujemo planinske karte, v katerih so poleg običajne kartografske vsebine vrisani za planince pomembni objekti: planinske poti, koč, smeri turnih smukov ipd. Andrej Stritar je pred leti prevzel uredništvo planinskih kart Planinske založbe in te na podlagi podatkov, ki so jih v preteklosti zbrali markacisti, zdaj tekoče dopolnjuje s širokim krogom sodelavcev, dobrih poznavalcev naših gor. Bistveno je izboljšal kakovost kart PZS.

Vzpostavil je urejeno bazo podatkov o planinskih poteh, ki služi tako za potrebe priprave kart kot tudi za potrebe markacistov. Pod njegovim vodstvom je bil razvit geografski informacijski sistem PlanGIS namenjen urejanju georeferenciranih podatkov PZS, kot tudi prikazovalnik omenjenih podatkov maPZS, namenjen splošni planinski dejavnosti. Poleg grafičnega prikaza so na voljo tudi številni podatki in opisi, prikazati pa jih je mogoče tako na osebnih računalnikih kot tudi na telefonih, torej na terenu.

PlanGIS pa vsebuje tudi poseben modul, namenjen urejenemu poročanju o dejavnosti markacistov, kot podlaga za analize in usmerjanje delovanja markacistov.

Planinska zveza Slovenije podeljuje Zlati častni znak Andreju Stritarju za izjemen prispevek na področju kartografije PZS, na podlagi katerega Planinska založba danes izdaja kakovostne tiskane karte z redno posodabljanjo vsebine, ter za razvoj sodobnega kartografskega informacijskega sistema in dopolnjujočih orodij.

PRIZNANJE VODSTVA PZS ZA POSEBNE DOSEŽKE *Zlati častni znak PZS*

FRANC GRIČAR

Franc Gričar je v vodniške vrste stopil leta 1987, ko je v Trbovljah v okviru MDO PD Zasavja opravil prvi vodniški tečaj. Pozneje je pridobil še kategorije B, C, D, E in G ter naziv inštruktor planinske vzgoje. V obdobju 1988–2002 je bil član takratnega odbora za planinske vodnike (OPLV PZS), dva mandata je bil član Komisije za vzgojo in izobraževanje (KVIZ PZS), en mandat pa je vodil odbor za vzgojo in izobraževanje (OVIZ) pri Mladinski komisiji PZS.

Leta 2002 je bil prvič izvoljen za načelnika Vodniške komisije, ki jo je uspešno vodil kar šestnajst let (2002–2006 in 2010–2022). V času njegovega vodenja je Vodniška komisija izvedla vrsto uspešnih dejavnosti. Leta 2004 so bili potrjeni in nato lansko leto prenovljeni programi za usposabljanje vodnikov PZS; leta 2006 je prvič izšel Vodniški učbenik.

Vodniki PZS so dobili enotno opremo in inštruktorske značke. Vodniška komisija je na zaščitnih akcijah sodelovala s Policijo ter na poletnih in zimskih taborih za otroke s Slovensko vojsko. Vodniki so se začeli usposabljati po enotnem programu in podeljevati so se začela vodniška priznanja. Steklo je tudi sodelovanje z inštruktorji makedonske in hrvaške planinske zveze.

Opazna je bila skrb za prepoznavnost vodnikov PZS; prehod na portal Naveza je omogočil vodenje evidence vodnikov PZS in elektronskih prijav za njihova usposabljanja. Za to dejavnost je Vodniška komisija uspešno črpala evropska sredstva. Izdajati so se začele tudi nove vodniške izkaznice. Vsa leta je komisija pod vodstvom Franca Gričarja uspešno izvajala usposabljanja za nazive VPZS, licenčna usposabljanja ter usklajevanje inštruktorjev. Kot načelnik je Franc sodeloval na sejah UO PZS, se udeleževal sej vodniških odsekov MDO PD, sodeloval s strokovno službo PZS in bil vedno pripravljen pomagati, kjer je bilo treba.

Planinska zveza Slovenije podeljuje Zlati častni znak Francu Gričarju z zahvalo za dolgoletno uspešno vodenje Vodniške komisije PZS ter za njegov veliki prispevek na področju usposabljanja vodnikov.

PRIZNANJE VODSTVA PZS ZA POSEBNE DOSEŽKE *Pohvala PZS*

DR. JURE KREJAN ČOKL

Jure K. Čokl se je rodil leta 1975 v Ljubljani. Po končanem študiju se je kot novinar zaposlil na Radiu Slovenija, kjer se ukvarja z vodenjem programa in pripravlja oddaje z različnih področij, predvsem zgodovine planinstva in alpinizma ter zaščite in reševanja. Leta 2022 je ob delu zaključil doktorski študij zgodovine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Je višji gasilski častnik, inštruktor in predavatelj ter član Prostovoljnega gasilskega društva Vižmarje - Brod. Jure je avtor ali soavtor več znanstvenih prispevkov s področja zgodovine alpinizma oz. zgodovine športa. Je sourednik spletnega portala zsa.si (Zgodovina slovenskega alpinizma).

Za Slovenke in Slovence spadajo gore med ključne simbole narodne identitete, s katerimi smo se in se še vedno identificiramo. Kot vse športne dejavnosti je tudi slovenski alpinizem doživel velike spremembe. Posebno mesto v razvoju alpinizma v Sloveniji imajo ženske, ki so si morale položaj v primerjavi z moškimi po 2. svetovni vojni izboriti in dokazati, da so lahko enakopravne partnerke tako v različnih športih kot tudi v plezalnih navezah. Doktorska disertacija se osredotoča na družbeni položaj žensk, v katerem so bile med letoma 1945 in 1965, na položaj športa znotraj novonastale države in na položaj športa v tiskanih medijih tistega časa. Hkrati pa odgovarja na številna vprašanja, vezana na alpinizem, šport, enakopravnost in odnos medijev do žensk v športu. Disertacija obravnava odnos do slovenskih plezalk, njihov položaj in način, kako so jih sprejemali moški soplezalci. Zajeti skuša vse ključne vidike za razumevanje položaja alpinistk v dvajsetletnem obdobju po 2. svetovni vojni, ki je bilo ključno za usmeritev, po kateri je potekal razvoj slovenskega alpinizma.

Planinska zveza Slovenije izreka Pohvalo Juretu Krejanu Čoklu za doktorsko nalogo z naslovom ***Družbeni pomen in medijska podoba slovenskega ženskega alpinizma med letoma 1945 in 1965.***

PLANINSKO DRUŠTVO SLOVENSKA BISTRICA

PD Slovenska Bistrica letos praznuje sto let. Dne 24. 6. 1922 se je skupina navdušenih planincev iz Slovenske Bistrice povezala in ustanovila podružnico takratnega SPD – in to društvo še vedno uspešno deluje.

Danes ima planinsko društvo precej številno članstvo med 350 in 450 članov. V organizaciji združuje močan mladinski odsek, vodniški odsek, ki skrbi za organizacijo izletov, markacijski odsek in odsek fosilov, to so člani društva v starosti nad šestdeset let. Vsak od njih skrbi, da izvede vsakoletno načrtovane dejavnosti.

Pri oblikovanju našega poslanstva rdečo nit predstavljajo varovanje narave, skrb za urejene poti in kulturna dediščina Pohorja kot nam najbližjega »hriba«.

Med drugim je naše društvo zadolženo za urejanje in markiranje kar tri-deset kilometrov planinskih poti. Vse poti vodijo po gozdovih Pohorja. Naravne spremembe in spravilo lesa iz gozdov vsako leto povzročijo veliko poškodb in s tem veliko dela za markaciste.

Posebej poudarjamo sodelovanje planinskega društva s partnerji v različnih projektih. Bili smo del projekta Wetman, pri katerem smo z bruni uredili celotno pot med Osankarico in Črnim jezerom. Delo je trajalo več mesecev in opravljeno je bilo več kot dva tisoč ur prostovoljnega dela. S pomočjo občinskih sredstev, sredstev iz projektov ter ogromno prostovoljnega dela smo uredili in zavarovali pot skozi Bistriški Vintgar, uredili Geo vrtec ter opremili dve učilnici in igralnici v novo zgrajeni planinski koči.

Skratka, planinsko društvo je svojo stoto obletnico pričakalo čilo in zdravo in predvsem z veliko načrtov in energije za novo obdobje.

OBČINA SLOVENSKA BISTRICA

Območje občine Slovenska Bistrica leži na severovzhodu Slovenije in je eno izmed največjih. V svojem izredno raznovrstnem svetu združuje gospodarsko zanimive, turistične, kulturne in naravne danosti. V gospodarstvu prevladuje predelovalna industrija, uspešna je obrtna dejavnost, območje občine pa se ponaša tudi z velikim bogastvom gozdov, z nasadi vinogradov in sadovnjakov, kar daje temeljni pečat usmeritvi njenega razvoja.

Danes je mesto Slovenska Bistrica, ki je središče občine, sodobno mesto, ki je v zadnjih desetletjih doseglo uspešen razvoj na mnogih področjih. Je tudi upravno in industrijsko središče jugovzhodnega dela Pohorja. Slovenska Bistrica je zanimiva tudi za odkrivanje in spoznavanje življenja v preteklosti. Številne arheološke najdbe pričajo, da je bil ta prostor posejlen že zelo zgodaj.

Mesto Slovenska Bistrica je nastalo na ostalinah rimskega naselja Civitas Negotiana, na križišču cest v smeri današnjega Maribora, Celja in Ptuja. Mestne pravice je dobilo v začetku 14. stoletja. Vidnejši razvoj je mestu prinesla cesta, ki je povezovala Dunaj in Trst.

Pokrajino zaznamujejo ohranjeni gradovi in dvorci ter razvaline nekdanjih utrd, številne cerkvice in znamenja. Mnogo kulturnih spomenikov je ohranjenih tudi iz novejšega obdobja zgodovine. O nekdanjem delu in življenju tukajšnjih prebivalcev pričajo ohranjeni etnološki spomeniki.

Zdravo in bogato naravno okolje nudi možnost za rekreacijo in učne ure v naravi skozi vse leto. Geografsko razgibano območje je idealno za kolesarjenje, tek v naravi, pohodništvo in v zimskih mesecih smučanje. Na svoj račun lahko pridejo še ljubitelji lova in ribolova, športnega plezanja, zmajarstva, v zadnjem času pa tudi ljubitelji športnega streljanja.

PREDSTAVITEV PZS

Planinska zveza Slovenije je ena največjih in najbolj množičnih nevladnih, prostovoljskih organizacij v Republiki Sloveniji. Je organizacija s tradicijo, saj je naslednica Slovenskega planinskega društva, ki je bilo ustanovljeno 27. 2. 1893. Predsednik PZS je Jože Rován.

PZS je prostovoljna zveza društev. Njena glavna dejavnost je povezovanje društev in zagotavljanje pogojev za planinstvo v Sloveniji ter mednarodnem prostoru. Goji slovensko planinsko izročilo, izvaja prostovoljsko delo in deluje kot del civilne družbe, v javnem interesu in kot nacionalna panožna zveza s področja planinstva. Poslanstvo Planinske zveze Slovenije in celotne planinske organizacije je: Planinstvo kot način življenja. Častni kodeks slovenskih planincev je vrednota, ki jo spoštuje in uresničuje planinska organizacija. Načela delovanja planinske organizacije so: celovito planinstvo in njegova promocija, usmerjenost k društvom, usposabljanje obiskovalcev gora za varnejše gibanje v gorah, varovanje gorske narave, strokovnost in sodelovanje, preglednost delovanja in vključevanje javnosti v sprejemanje odločitev.

PZS združuje 293 društev (planinskih društev, klubov, postaj GRS) s 51.879 članov posameznikov (podatek je za leto 2021). Od vseh članov PZS je več kot 15.000 mladih planincev, od predšolskih otrok do starosti 26 let.

Planinska društva upravljajo 179 planinskih koč, zavetišč in bivakov s skoraj 7400 ležišči in več kot 10.000 sedišči. Slovenske gore letno obišče okoli 1,7 milijona obiskovalcev, ki jim je na voljo mreža več kot 2.000 planinskih poti v skupni dolžini več kot 10.000 kilometrov po vsej Sloveniji. Za planinske poti skrbijo markacisti znotraj 193 planinskih društev. Ena izmed najstarejših poti na svetu je: Slovenska planinska pot, ki je bila ustanovljena leta 1953. Sprejet je bil Zakon o planinskih poteh. Od leta 2021 pa imamo status nevladne organizacije v javnem interesu na področju turizma.

V okviru Planinske založbe izdaja PZS planinske zemljevide in vodnike, ki pokrivajo ves gorski svet Slovenije, ter strokovno in leposlovno literaturo.

Planinski vestnik, revija PZS – revija za ljubitelje gora, je najstarejša še izhajajoča revija na Slovenskem; prvič je izšla že leta 1895.

Od leta 2010 je večina zgodovinskega in arhivskega gradiva shranjenega v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani. Od junija 2012 pa je del knjižničnega gradiva iz knjižnice Planinske zveze Slovenije v Planinskem kotičku v Mestni knjižnici Ljubljana, Kersnikova 2, Ljubljana.

Planinska zveza Slovenije je članica Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez. Dogovor o sodelovanju ima sklenjen še z Gorsko reševalno zvezo Slovenije, Slovenskim gorniškim klubom Skala, Rdečim križem Slovenije – Zvezo združenj, Združenjem gorskih vodnikov Slovenije in NATO Centrom odličnosti za gorsko bojevanje.

Razlaga kratic:

CAA - združenje planinskih organizacij alpskega loka (Club Arc Alpin)

TVD - telovadno društvo

APD - Akademsko Planinsko društvo

OZI - Odbor za založništvo in informiranje

UO PD - Upravni odbor Planinskega društva

PD - Planinsko društvo

GRS - Gorska reševalna služba

PZS - Planinska zveza Slovenije

OŠ - Osnovna šola

AO - Alpinistični odsek

OPD - Obalno planinsko društvo

SVEČANA PODELITEV NAJVIŠJIH PRIZNANJ
PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE ZA LETO 2022

Slovenska Bistrica, 3. 12. 2022

Izdala in založila:
Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, SI – 1000 Ljubljana

Zbrali in uredili: Irena Pečavar Čarman in Saša Sitar

Lektoriranje: Sonja Čokl

Oblikovanje: Hedvika Petkovšek

Leto izdaje: 2022

Naklada: 130

Za Planinsko zvezo Slovenije, Jože Ročan

Tisk: Fotolito Dolenc, d. o. o., Ljubljana

Brez pisnega dovoljenja Planinske zveze Slovenije so prepovedani: reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela in njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, tudi fotokopiranje, tiskanje ali shranitev v elektronski obliki. Tako ravnanje pomeni, razen v primerih od 46. do 57. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah, kršitev avtorske pravice.